

شاخص‌های ارزیابی اعتبار مجلات

انواع شاخص‌های ارزیابی

ISI محاسبه توسط Impact Factor

Scopus محاسبه توسط SNIP

Scopus محاسبه توسط IPP

Scopus محاسبه توسط SJR

ISI محاسبه توسط JIF

ISI محاسبه توسط JRK

ضریب تاثیر Impact Factor

یک شاخص کمی برای ارزیابی، مقایسه، و رتبه بندی نشریات علمی در رشته‌های مختلف در سطح ملی یا برای مقایسه مجله‌ها در سطح بین‌الملل است. این شاخص نشان دهنده فراوانی استنادهایی است که در طول یک دوره زمانی مشخص به یک مقاله چاپ شده در یک نشریه داده میشود. این شاخص نخستین بار توسط یوجین گارفیلد به کار برده شد. نتایج این ارزیابی در JCR یا گزارش‌های ارجاع مجله چاپ میشود. این ضریب برای مجلات بر مبنای یک دوره ۲ ساله محاسبه میگردد.

ضریب تاثیر Impact Factor

ضریب تاثیر Impact Factor در سال ۲۰۰۲ میلادی ریاضی دانی به نام Hirsch شاخصی را برای ارزیابی برونداد علمی محققان پیشنهاد نمود که در عین سادگی و سهولت کاربرد، نسبت به سایر شیوه‌های متداول ارزیابی، دارای مزایای بسیاری است h-index چیست؟

طبق تعریف شاخص h یک پژوهشگر عبارت است از h تعداد از مقالات وی که به هر کدام دسته کم h بار استناد شده باشد. اگر مقاله از کل مقالات منتشر شده یک محقق طی n سال کار علمی، هر کدام حداقل h بار استناد دریافت کرده باشد، آن محقق دارای شاخص h است.

H-Index شاخصی عددی است که میکوشد بهره‌وری و تاثیرگذاری علمی دانشمندان را به صورت کمی نمایش دهد. این شاخص با در نظر گرفتن تعداد مقالات پر استناد افراد و تعداد دفعات استناد شدن آن مقالات توسط دیگران محاسبه میشود. از این شاخص میتوان برای تاثیر گذاری علمی گروهی از دانشمندان نیز بهره برد. به زبان دقیقتر، وقتی اچ-ایندکس برای شخصی به میزان h است، یعنی تعداد h مورد اثر انتشاراتی (مثل مقاله) دارد که به هر کدام از آنها دستکم h بار استناد شده است. مثلا اگر میگوییم ایندکس تاثیرگذاری علمی فردی از طریق h-index به میزان ۵ محاسبه شده است، منظورمان این است که این شخص ۵ اثر انتشاراتی، مثل مقاله دارد که به هر کدام از این ۵ مقاله، دستکم ۵ بار استناد شده است. کاربرد و اهمیت H-Index برای پژوهشگران این شاخص به منظور ارتقای سایر شاخصهای اندازه‌گیری علم مانند تعداد کل مقالات و تعداد کل استنادات طراحی شده است تا محققان تأثیرگذار را از آنهایی که صرفا تعداد زیادی مقاله منتشر میکنند، متمایز کند.

ابزارهای محاسبه H-Index

سه پایگاه اطلاعاتی معروف وجود دارد که شاخص H را محاسبه می کنند. پایگاه های Web of Knowledge و Scopus که نیاز به اشتراک دارند و Google Scholar که این کار را به صورت رایگان انجام می دهد.

Web of Knowledge شبکه دانش، یکی از پایگاه متعلق به موسسه اطلاعات علمی ISI است. یکی از بهترین ابزارها برای محاسبه شاخص H، ابزار Web of Science می باشد که از بخش های Web of Knowledge است. این ابزار برای محاسبه شاخص H، کلیه مقالات یک نویسنده را از ابتدا تا زمان حال مد نظر قرار می دهد. در صورتی که از طریق دانشگاه یا حساب شخصی به این پایگاه دسترسی داشته باشید، می توانید به راحتی با جستجوی نام نویسنده مورد نظرتان، H-Index و بسیاری اطلاعات آماری دیگر راجع به وی را در این پایگاه مشاهده کنید.

Scopus این پایگاه اطلاعاتی که متعلق به انتشارات الزویر است یکی دیگر از پایگاه هایی می باشد که شاخص H و بسیاری اطلاعات آماری دیگر را برای نویسندگان مختلف در اختیار شما قرار می دهد. نکته ای که در مورد این پایگاه باید بدانید این است که تنها مقالات سالهای ۱۹۹۲ به بعد را که در این پایگاه ثبت شده اند، برای محاسبه شاخص H مد نظر قرار می دهد.

Google Scholar این ابزار که برای شرکت گوگل می باشد، رایگان بوده و شما می توانید به راحتی با ثبت یک حساب کاربری در گوگل شاخص H خود را محاسبه کنید. در مورد این ابزار، باید به این نکته توجه کرد که به دلیل مد نظر قرار دادن طیف وسیعی از مقالات در محاسبه شاخص H حتی مقالاتی که به صورت رایگان در اینترنت وجود دارند و در مجلات معتبر منتشر نشده اند، به اندازه ابزار های دیگر دقیق نیست اما از آنجا که ابزاری رایگان بوده و ابزارک های زیادی برای استفاده از آن وجود دارد، مناسب است Publish or Perish و Scholar H-Index Calculator دو ابزارک خوب می باشند که برای محاسبه این شاخص از اطلاعات گوگل اسکولار استفاده می کنند.